

УДК 378.147:75:7.05

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.358053>

Стелла Мунтян, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
ДЗ “Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського”

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2699-2574>

Анастасія Грудка, студентка 1 курсу спеціальності 023 “Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація”
ДЗ “Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського”

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-7747-9752>

МАТЕРІАЛЬНІСТЬ ЖИВОПИСУ ЯК КОМПОНЕНТ ХУДОЖНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

У статті теоретично обґрунтовано матеріальність живопису як педагогічно значущий компонент художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів. З'ясовано, що сутність матеріальності живопису виявляється через матеріал, фактуру, текстуру, характер поверхні, спосіб нанесення фарби та їх вплив на візуальне і чуттєве сприйняття. Визначено її місце у професійному становленні майбутнього дизайнера як ланки, що поєднує академічну художню підготовку з майбутньою проектною діяльністю. Доведено, що педагогічний потенціал матеріальності живопису реалізується через розвиток сенсорно-перцептивного, художньо-образного, технологічно-практичного та проектно-професійного компонентів підготовки. Це дає підстави стверджувати, що звернення до матеріальності живопису розширює можливості художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів, оскільки сприяє формуванню візуально-тактильної чутливості, розуміння виражальних можливостей матеріалу та здатності перетворювати живописний досвід на джерело дизайнерського рішення.

Ключові слова: матеріальність живопису; живопис; художньо-професійна підготовка; майбутні дизайнери; професійна підготовка; художньо-образне мислення; проектна діяльність.

Рис. 1. Літ. 20.

Stella Muntian, Senior Lecturer of the Fine Arts Department,
Kostyantyn Ushynskiy South Ukrainian
National Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2699-2574>

Anastasiia Hrudka, First-Year Student Majoring in Specialty
023 “Fine Arts, Decorative Arts, Restoration”,
Kostyantyn Ushynskiy South Ukrainian
National Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-7747-9752>

THE MATERIALITY OF PAINTING AS A COMPONENT OF THE ARTISTIC AND PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE DESIGNERS

The article theoretically substantiates the materiality of painting as a pedagogically significant component of the artistic and professional training of future designers. The key concepts of the study are clarified, and it is shown that within the structure of such training, painting should be regarded not only as an academic discipline but also as a means of developing sensory perception, visual-imaginative thinking, attentiveness to the properties of materials, and the ability to transfer acquired experience into design practice. It is established that the essence of the materiality of painting is manifested through the material itself, surface quality, texture, the character of the pictorial surface, the manner of paint application, and their influence on visual and tactile perception. Its place in the professional development of the future designer is defined as a link connecting academic and artistic training with subsequent project-based activity. It is proven that the pedagogical potential of the materiality of painting is realized through the development of the sensory-perceptual, artistic-imagery, technological-practical, and project-oriented professional components of training. This makes it possible to assert that attention to the materiality of painting expands the possibilities of the artistic and professional training of future designers, since it contributes to the formation of visual and tactile sensitivity, an understanding of the expressive potential of materials, and the ability to transform painterly experience into a source of design solutions. The scientific novelty lies in the theoretical substantiation of the materiality of painting as an integral and pedagogically significant component of the artistic and professional training of future designers, as well as in identifying the structure of its pedagogical potential through sensory-perceptual, artistic-imagery, technological-practical, and project-oriented professional components. Further research should focus on developing a methodology for the purposeful use of the materiality of painting within the system of training future designers.

Keywords: materiality of painting; painting; artistic and professional training; future designers; professional training; artistic and imaginative thinking; project-based activity.

Постановка проблеми дослідження. Актуальність дослідження зумовлена посиленням уваги до цифрових технологій та інструментів, що зумовлюють формування проектного мислення та візуальної концептуалізації. Відтак, безпосередній досвід роботи з живописними матеріалами, поверхнею, фактурою нерідко відходить на другий план. Унаслідок цього недостатньо розкривається педагогічне значення матеріальності живопису як компонента художньо-професійної підготовки у ЗВО. Ми розуміємо, що матеріальність живопису дає змогу опанувати техніку, розвивати сенсорне сприйняття, образне мислення, чутливість до властивостей матеріалу та здатність переносити цей досвід у дизайнерську практику.

Потреба в такому дослідженні посилюється тим, що матеріальність живопису найчастіше осмислюється або в мистецтвознавчому, або в суто технічному аспекті, тоді як її освітній і професійно-формувальний потенціал у підготовці майбутніх дизайнерів ще не розкрито належною мірою. Це зумовлює необхідність теоретичного обґрунтування її місця, значення та практичних можливостей у системі художньо-професійної підготовки.

Аналіз останніх публікацій та досліджень дає підстави констатувати, що проблематика художньо-професійної підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю розробляється у кількох взаємопов'язаних напрямках. І групу становлять дослідження, у яких розкриваються загальні засади професійної та художньо-педагогічної підготовки здобувачів мистецьких спеціальностей. Так, Н. Колесник і О. Піддубна [6], Я. Твердохлібова [18, 266–275], І. Мужикова [13, 146], Н. Прохорова [15, 102–115] обґрунтовують значення академічної, художньо-графічної, методичної підготовки у формуванні творчої грамотності, професійних умінь, колористичного бачення й здатності до свідомого опрацювання художнього образу.

ІІ напрям охоплює праці, що присвячені живопису як освітній і творчій практиці (зокрема його виражальним засобам, технікам, композиції, колористичності та роботі з натурою). Так, О. Музика і Г. Сотська [4], О. Берлач [1], С. Денисенко [2] висвітлюють властивості живописних матеріалів, технік і засобів виразності. Й. Скакандій [17, 180–184], В. Литвиненко, В. Трачук, А. Шерстинюк [9, 85–96] аналізують специфіку роботи над натюрмортом і пейзажем, підкреслюючи роль технічних прийомів, колірних відношень, фактури та творчої інтерпретації. Т. Паньок, Д. Чаус [14, 62–68], О. Капран [5, 82–88] акцентують на колірній виразності та колористичній підготовці як важливих чинниках розвитку живописного мислення, чуттєвого сприйняття та професійної майстерності.

Окрему групу становлять наукові дискурси, у яких матеріал, фактура, текстура, синтез художніх

засобів і експериментальна образність розглядаються як важливі чинники сучасної мистецької освіти. Так, Л. Кулініч, Л. Гусева, О. Пунгіна наголошують на значенні синтезу виражальних засобів і матеріалів у підготовці майбутніх фахівців образотворчого мистецтва [8, 215–221]. О. Шинін, Т. Голінська, А. Шовкалок розкривають роль текстурних ефектів та експерименту в абстрактному живописі [19, 280–283]. М. Дузінкевич звертається до феноменологічного осмислення натюрморту, акцентуючи на просторовій і матеріальній природі живописної поверхні [3, 124–133]. У сукупності ці праці створюють теоретичне підґрунтя для розуміння матеріальності живопису не тільки з позиції технічної характеристики, але й як носія художнього смислу.

Водночас сучасні дослідження професійної підготовки майбутніх дизайнерів, зокрема праці Ю. Силенко [16], О. Колесової [7], А. Лісогор, Т. Штайнер [10; 20], В. Мізюк, Ж. Кожухар [11; 12], здебільшого зосереджені на цифрових технологіях, мультимедійних засобах, штучному інтелекті, проектному мисленні, командній роботі та комплексному дизайн-проектуванні. Ці праці є важливими для розуміння актуальних векторів дизайнової освіти.

Отже, аналіз джерел засвідчує, що окремі аспекти живописної підготовки, колористичного бачення, роботи з матеріалами й розвитку художнього мислення вже дістали висвітлення в наукових працях. Проте матеріальність живопису як цілісний і педагогічно значущий компонент художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів, зокрема в аспекті фактурності, тактильності та їх впливу на професійне становлення, ще не стала предметом спеціального теоретичного осмислення.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування матеріальності живопису як значущого компоненту художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів шляхом визначення його педагогічного потенціалу у розвитку сенсорного сприйняття, образного мислення, уваги до властивостей матеріалу та здатності трансформувати живописний досвід. **Цілями дослідження** є: 1) уточнити сутність ключових дефініцій дослідження у контексті художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів; 2) розкрити сутність матеріальності живопису, визначити його місце та значення; 3) виявити педагогічний потенціал та практичні аспекти матеріальності живопису у розвитку сенсорно-перцептивного, художньо-образного, технологічно-практичного та проектно-професійного компонентів професійної підготовки.

Методологічними основами дослідження визначено підходи: *системний*, що уможливило розгляд матеріальності живопису як компоненту цілісної художньо-професійної підготовки майбут-

ного дизайнера; *діяльнісний*, що обумовлює значення матеріальності, яка виявляється у процесі практичної роботи з живописними матеріалами, фактурою та поверхнею; *компетентнісний*, що дозволяє виявлення тих професійно-значущих якостей та умінь, що формуються завдяки осмисленню матеріальності живопису. **Методи дослідження:** *аналіз, синтез та узагальнення* наукових джерел задля з'ясування стану розробленості проблеми та її теоретичного обґрунтування; *термінологічний та поняттєво-структурний аналіз* задля уточнення змісту понять; *порівняльно-логічний аналіз* задля зіставлення різних підходів до розуміння фактури, матеріалу, живописної виразності та їх освітнього значення.

Виклад основного матеріалу. Передусім художньо-професійну підготовку майбутніх дизайнерів доцільно розуміти як цілісний процес формування теоретичних знань, практичних умінь, творчого мислення та здатності застосовувати їх у майбутній фаховій діяльності. Саме так професійно-практичну підготовку майбутніх дизайнерів трактують Т. Штайнер, А. Лісогор, Ю. Силенко, наголошуючи на єдності теоретичної основи, практичних навичок, творчих здібностей і підготовки до роботи в сучасному професійному середовищі [20, 163]. Близька за змістом думка підтверджується й у іншій їх праці А. Лісогор, Т. Штайнер, Ю. Силенко, де пов'язується професійну підготовку дизайнера з формуванням візуального і проектного мислення, естетичної культури та здатності діяти в міждисциплінарному освітньому просторі [10, 102].

У цьому контексті живопис слід розглядати не тільки як академічну дисципліну, але й як важливий засіб професійного становлення майбутнього фахівця. Так, у наукових розвідках бачимо підтвердження. Зокрема, Н. Прохорова підкреслює, що академічний рисунок і, ширше, академічна художня підготовка є фундаментом творчої грамотності. Така позиція авторки ґрунтується на поетапному виявленні форми, об'єму, простору та цілісного сприйняття образу [15, 99–101]. А ось Я. Твердохлібова розглядає художньо-графічну підготовку як структурно-логічну систему художнього навчання, у якій поєднуються пізнання, учіння і творчість [18, 266]. Це дає підстави вважати, що живопис у підготовці майбутнього дизайнера виконує як освітньо-технічну, так й сенсорно-пізнавальну та професійно-формувальну функцію.

Поняття матеріальності живопису в межах цього дослідження доцільно тлумачити як сукупність властивостей живописного твору і процесу його створення, що виявляються через матеріал, фактуру, текстуру, характер поверхні, спосіб нанесення фарби та їх вплив на візуальне й чуттєве сприйняття. Таке розуміння спирається на праці О. Музики і Г. Сотської, де акцентовано увагу на

властивостях художніх матеріалів, техніках живопису та засобах його виразності [4]. Л. Кулініч, Л. Гусєва, О. Пунгіна додатково підкреслюють значення синтезу виражальних засобів і матеріалів у формуванні фахових компетентностей майбутніх митців [8, 215]. Водночас Й. Скакандій переконливо показує, що зміст живописного твору визначається не тільки об'єктом зображення, а й тим, як саме він змальований, зокрема через глибину й різноманітність фактур [17, 180–184].

Уточнюючи внутрішню структуру цієї дефініції, факторність живопису можна розуміти як вираженість матеріалу у живописній поверхні, тобто помітність фактури, мазка, щільності фарбового шару, текстурних і пластичних характеристик. Підстави для такого трактування дають праці Т. Паньок і Д. Чаус, які пов'язують професійне живописне мислення з розумінням просторових, фізичних, фактурних, об'ємних і площинних характеристик предмета, а також із закономірностями взаємодії кольору, форми і матеріалу [14, 62]. У цьому ж руслі О. Шнін, Т. Голінська, А. Шовкалюк розглядають текстурні ефекти як один із засобів художньої виразності та емоційного впливу в сучасному живописі [19, 280–283].

Тактильність живопису в межах нашої статті доцільно тлумачити як здатність живописної поверхні викликати відчуття дотику, матеріальної присутності, щільності, м'якості, шорсткості чи прозорості навіть у зоровому сприйнятті. Так, прослідковуємо його наукове підґрунтя у міркуваннях Т. Паньок і Д. Чаус про зв'язок живописного сприйняття з чуттєвими аналізаторами та формуванням у здобувачів розуміння фізичних і фактурних характеристик зображуваного [14, 66]. Близькою є і позиція М. Дузінкевича, який розглядає натюрморт як матеріально організований простір, де речі, поверхня і пауза набувають особливої онтологічної ваги [3, 124–133].

Отже, у контексті художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів ключові дефініції дослідження доцільно пов'язувати між собою так: *художньо-професійна підготовка* є цілісним процесом формування фахових і творчих якостей; *живопис* виступає важливим засобом такого формування; *матеріальність живопису* є його суттєвою характеристикою, що виявляється через факторність і тактильність.

Якщо детально розглядати категорію “матеріальність живопису”, то доцільно розуміти її як сукупність тих властивостей живописного твору, що виявляються через матеріал, фактуру, текстуру, щільність фарбового шару, характер мазка, поверхню та спосіб роботи з нею. У цьому значенні вона виступає носієм художньої виразності.

О. Музика і Г. Сотська пов'язують живопис із конкретними матеріалами, техніками та засобами

МАТЕРІАЛЬНІСТЬ ЖИВОПИСУ ЯК КОМПОНЕНТ ХУДОЖНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

виразності [4], а Л. Кулініч, Л. Гусєва, О. Пунгіна підкреслюють, що синтез виражальних засобів і матеріалів є важливою умовою формування фахових компетентностей у мистецькій освіті [8, 215–221]. Й. Скакандій також переконливо показує, що зміст живописного твору визначається не тільки тим, що зображено, а й тим, як саме це змальовано, зокрема через силу кольору, тональні переходи й різноманітність фактур [17, 180–184].

У структурі художньої мови живопису матеріальність поєднує в собі чуттєвий, образний і технологічний виміри. Саме через неї колір, форма і поверхня набувають не абстрактного, а відчутного характеру. Т. Паньок і Д. Чаус доводять, що професійне живописне мислення формується на основі взаємодії кольору, форми, простору й матеріалу, а також через розвиток здатності розуміти просторові, фізичні, фактурні, об'ємні та площинні характеристики об'єкта [14, 62–66]. О. Шинін, Т. Голінська, А. Шовкалок додатково акцентують, що текстурні ефекти й експеримент із художньою поверхнею посилюють емоційну виразність твору [19, 280–283]. У феноменологічному вимірі М. Дузінкевич розглядає живописну поверхню як простір, у якому речі набувають особливої ваги, напруги й матеріальної присутності [3].

У контексті художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів матеріальність живопису посідає базове місце. Вона є тією ланкою, що поєднує академічне художнє навчання з майбут-

ньою проектною діяльністю. Н. Прохорова розглядає академічну підготовку як фундамент творчої грамотності, пов'язаний із цілісним сприйняттям форми, простору й образу [15]. Т. Штайнер, А. Лісогор, Ю. Силенко наголошують, що професійна підготовка дизайнера має забезпечувати інтеграцію знань, практичних умінь, візуального і проектного мислення, естетичної культури та активного застосування їх у практичній діяльності [20, 163–167]. Відтак, матеріальність живопису слід розглядати як важливий компонент такої підготовки. Вона формує у майбутнього дизайнера візуально-тактильну чутливість, увагу до властивостей матеріалу, здатність бачити виражальні можливості поверхні та переносити цей досвід у дизайн-об'єкт, середовище чи візуальну комунікацію.

Отже, сутність матеріальності живопису полягає в тому, що вона виражає фізичну і художню присутність матеріалу в творі, а її місце в підготовці майбутніх дизайнерів визначається здатністю поєднувати сенсорне сприйняття, образне мислення, технічне розуміння матеріалу та професійне проектне бачення. Саме тому матеріальність живопису варто розглядати як педагогічно значущий компонент художньо-професійної підготовки, а не лише як одну з формальних ознак живописної техніки.

Розглянемо структуру педагогічного потенціалу матеріальності живопису в художньо-професійній підготовці майбутніх дизайнерів. Ми виділяємо такі його компоненти (рис. 1).

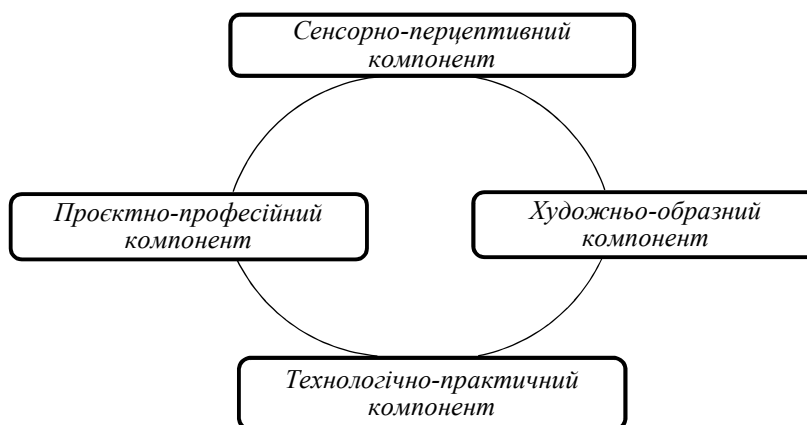

Рис. 1. Структура педагогічного потенціалу матеріальності живопису в художньо-професійній підготовці майбутніх дизайнерів

Передусім педагогічний потенціал матеріальності живопису виявляється у розвитку *сенсорно-перцептивного компонента*. Н. Прохорова пов'язує академічну художню підготовку з цілісним сприйняттям форми, об'єму і простору [15]. Натомість Т. Паньок і Д. Чаус наголошують, що професійне живописне мислення формується через взаємодію кольору, форми, простору, матеріалу та чуттєвих

аналізаторів [14]. Відтак, робота з різною фактурою, щільністю мазка, прозорістю або пастозністю фарби розвиває в здобувачів вищої освіти здатність тонко розрізняти поверхневі, колірні й просторові характеристики форми.

Практично це може реалізовуватися через вправи на відтворення контрастних фактур – гладкої, шорсткої, м'якої, щільної, прозорої, матової, а

також через серії коротких етюдів, де одна й та сама форма передається за різних матеріальних станів поверхні.

Другий напрям пов'язаний із *художньо-образним компонентом*. Так, Й. Скакандій показує, що зміст живописного твору визначається не лише предметом зображення, а й способом його змалювання, зокрема через силу кольору, тональні переходи та різноманітність фактур [17]. О. Шинін, Т. Голінська, А. Шовкалюк також підкреслюють роль текстурних ефектів у посиленні емоційної виразності [19]. Отже, матеріальність живопису навчає майбутнього дизайнера бачити в матеріалі не просто технічний засіб, а джерело образності, настрою й емоційного впливу.

Прикладом реалізації тут можуть бути завдання на виконання одного мотиву в різних живописних манерах з подальшим аналізом, як змінюється образ залежно від характеру мазка, фактури й колірної подачі, або вправи на створення абстрактної композиції, де образ будується насамперед через матеріал і текстуру.

Третій вектор стосується *технологічно-практичного компонента*. О. Музика і Г. Сотська акцентують увагу на властивостях живописних матеріалів, техніках і засобах виразності [4], а В. Литвиненко, В. Трачук, А. Шерстинюк аналізують особливості використання різних матеріалів і технічних прийомів у живописі [9]. Це дає підстави стверджувати, що матеріальність живопису формує в майбутнього дизайнера практичне розуміння можливостей матеріалу, способів його нанесення, поєднання та візуального ефекту.

У змісті професійної підготовки це доцільно реалізовувати через порівняльні вправи з різними техніками, наприклад виконання одного натюрморту або фрагмента композиції гуашшю, акрилом й аквареллю з подальшим зіставленням фактурного, пластичного й колірного результату. Зокрема через аналіз того, як змінюється враження від форми залежно від матеріалу та способу роботи з поверхнею.

Четвертий аспект становить *проектно-професійний компонент*. А. Лісогор, Т. Штайнер, Ю. Силенко розглядають професійну підготовку дизайнерів як процес формування візуального і проектного мислення, естетичної культури та здатності застосовувати знання у практичній діяльності [10]. У такому контексті матеріальність живопису важлива тим, що переводить сенсорний і художній досвід у площину дизайнерського рішення. Майбутній дизайнер вчиться бачити, як фактура, поверхня, колірна щільність або прозорість можуть бути переосмислені у пакуванні, текстилі, поліграфії, інтер'єрній поверхні чи цифровій візуалізації.

Практичними прикладами можуть бути завдання на трансформацію живописного етюдів у концепт

пакування, серію текстильних принтів, колаж матеріалів для інтер'єру, або створення moodboard, у якому живописна фактура стає джерелом дизайнерської форми, кольорової системи й образного рішення.

Отже, матеріальність живопису має виразний педагогічний потенціал, оскільки забезпечує розвиток сенсорної чутливості, образного бачення, практичного розуміння матеріалу та здатності переносити живописний досвід у проектну діяльність. Саме тому її доцільно розглядати дієвий засіб формування художньо-професійної готовності майбутнього дизайнера.

Висновки. У статті обґрунтовано матеріальність живопису як важливий компонент художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів. Показано, що матеріальність живопису виявляється через матеріал, фактуру, текстуру, поверхню та спосіб нанесення фарби. Визначено, що її педагогічне значення полягає у розвитку сенсорного сприйняття, образного мислення, практичного розуміння матеріалу й уміння переносити цей досвід у проектну діяльність. Отже, матеріальність живопису доцільно розглядати як дієвий засіб формування художньо-професійної готовності майбутнього дизайнера. **Наукова новизна** полягає в теоретичному обґрунтуванні матеріальності живопису як цілісного й педагогічно значущого компонента художньо-професійної підготовки майбутніх дизайнерів та у виокремленні структури педагогічного потенціалу матеріальності живопису за сенсорно-перцептивним, художньо-образним, технологічно-практичним і проектно-професійним компонентами. **Практичне значення.** Запропоновані положення й приклади завдань можуть бути використані для оновлення змісту практичних занять, розроблення вправ на роботу з фактурою, текстурою, поверхнею, а також для інтеграції живописного досвіду в проектну підготовку майбутніх дизайнерів. **Перспективи подальших розвідок** вбачаємо в розробленні методики цілеспрямованого використання матеріальності живопису в системі підготовки майбутніх дизайнерів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Берлач О.П. Графічні техніки в образотворчому мистецтві. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 103 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20671> (дата звернення: 15.04.2026).
2. Денисенко С.М. Основи композиції і проектної графіки : навч. посіб. Київ : НАУ, 2021. 52 с. URL: <http://dspace.htek.org.ua/handle/123456789/981> (дата звернення: 15.04.2026).
3. Дузінкевич М.М. Феноменологічна інтерпретація натюрморту через призму екранних мистецтв. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2026. Вип. 1. С. 124–133. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2026.1.14>
4. Живопис: матеріали і техніки : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини,

МАТЕРІАЛЬНІСТЬ ЖИВОПИСУ ЯК КОМПОНЕНТ ХУДОЖНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Ф-т мистецтв, Каф. образотв. мистец.; уклад.: О.Я. Музика, Г.І. Сотська. Київ : Талком. 2024. 260 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/17593> (дата звернення: 15.04.2026).

5. Капран О. Систематизація колористичної підготовки студентів художньо-педагогічних спеціальностей. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2020. Вип. 1 (21), ч. 2. С. 82–88. DOI: [https://doi.org/10.31499/2307-4914.1\(21\).2020.210226](https://doi.org/10.31499/2307-4914.1(21).2020.210226)

6. Колесник Н.Є., Піддубна О.М. *Художньо-педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи засобами образотворчого мистецтва*: монографія. Житомир: Полісся, 2017. 246 с. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/33777/1/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%B4%D1%83%D0%B1%D0%BD%D0%B0%20%D0%9E.%D0%9C.%2C%20%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D.%D0%84..pdf> (дата звернення: 15.04.2026).

7. Колесова О.А., Силенко Ю.В., Іванова М.С. Роль штучного інтелекту у розвитку проєктного мислення у студентів-дизайнерів. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. Вип. 5. С. 57–67. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.5.7>

8. Кулініч Л.О., Гусева Л.Г., Пунгіна О.А. Синтез виражальних засобів та матеріалів в сучасному образотворчому мистецтві на прикладі викладання живопису, рисунку, композиції. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 214. С. 215–221. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-215-221>

9. Литвиненко В.С., Трачук В.А., Шерстинюк А.М. Особливості роботи над пейзажем на пленері в живописі. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. Вип. 4. С. 85–96. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.4.9>

10. Лісогор А., Штайнер Т., Силенко Ю. Застосування комплексного дизайн-проєктування в освітньому процесі професійної підготовки фахівців у сфері дизайну. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія "Мистецтвознавство"*. 2025. Вип. 86, том 2. С. 102–107. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-16>

11. Мізюк В., Кожухар Ж., Силенко Ю. Проєктно-орієнтовані технології у ЗВО для формування навичок командної роботи в цифровому середовищі. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2026. Вип. 14(3). С. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i3-013>

12. Мізюк В., Кожухар Ж., Силенко Ю. Розвиток критичного мислення щодо ІІІ у студентів ЗВО як компонент цифрової грамотності та академічної доброчесності. *Молодь і ринок*. 2026. Вип. 3/247. С. 79–87. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.351779>

13. Мужикова І. Формування фахових компетентностей майбутніх учителів образотворчого мистецтва у процесі методичної підготовки. Витоки пед. майстерності. 2019. Вип. 24. С. 146–151. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/zbirnik_nayk_praz/2016/2/25.pdf (дата звернення: 15.04.2026).

14. Паньок Т., Чаус Д. Колірна виразність як особливість системного живописного мислення майбутніх фахівців образотворчого мистецтва під час професійної підготовки в педагогічному університеті. *Новий колегіум*. 2024. Вип. 3 (115). С. 62–68. DOI: <https://doi.org/10.34142/nc.2024.3.62>

15. Прохорова Н.А. Академічний рисунок як фундамент творчої грамотності для формування творчої особистості. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент*. 2017. Вип. 12. С. 102–115. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/18727/1/N_Prohorova_AP_2_2016_IM.pdf (дата звернення: 15.04.2026).

16. Силенко Ю.В. Інноваційні інструменти ІІІ у професійній підготовці майбутніх дизайнерів: досвід організації практичних занять з курсу “Основи мультимедійного дизайну”, ОП “Мультимедійний дизайн” КНУТД. *Міжнародний науковий журнал “Грааль науки”*. *X International Scientific and Practical Conference “An Integrated Approach To Science Modernization: Methods, Models And Multidisciplinarity”*, № 57, 17.10.2025. Vinnytsia, UKR – Vienna, AUT (Online). С. 691–700. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.10.2025.077>

17. Скакандій Й. Специфіка інтерпретацій композицій у натюрморті. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 1. С. 180–184. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2023.277659>

18. Твердохлібова Я.М. Освітній вектор художньо-графічної підготовки вчителя образотворчого мистецтва. *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. 2020. Вип. 2(87). С. 266–275. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/15875> (дата звернення: 15.04.2026).

19. Шинін О.С., Голінська Т.М., Шовкалюк А.В. Абстрактний живопис як форма експериментального самовираження в сучасному мистецтві. *Сучасні тенденції підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва : теорія, досвід, проблеми*. 2024. Вип. 7. С. 280–283. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/41371c39-628e-467d-8283-4c92cc093a1d> (дата звернення: 15.04.2026).

20. Штайнер Т., Лісогор А., Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*. 2025. Вип. 1/233. С. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714>

REFERENCES

1. Berlach, O.P. (2022). Hrafični tehniky v obrazotvorchomu mystetstvi [Graphic techniques in fine art]. Volyn National University named after Lesya Ukrainka. Available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20671> [in Ukrainian].

2. Denysenko, S.M. (2021). Osnovy kompozytsii i proiektnoi hrafiiky [Fundamentals of composition and project graphics]. NAU. <http://dspace.htek.org.ua/handle/123456789/981> [in Ukrainian].

3. Duzinkevych, M.M. (2026). Fenomenolohichna interpretatsiia natiurmortu cherez pryizmu ekrannykh mystetstv [Phenomenological interpretation of still life through the prism of screen arts]. *Ukrainian Art Studies Discourse*, 1, pp. 124–133. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2026.1.14> [in Ukrainian].

4. Muzyka, O.Ya. & Sotska, H.I. (Comps.). (2024). Zhyvopys: materialy i tehniky [Painting: Materials and techniques]. *Talkom*. Available at: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/17593> [in Ukrainian].

5. Kapran, O. (2020). Systematyzatsiia kolorystychnoi pidhotovky studentiv khudozhno-pedahohichnykh spetsialnosti [Systematization of color training of students of art-

- pedagogical specialities]. *Problems of Training the Modern Teacher*, 1(21), Part 2, pp. 82–88. DOI: [https://doi.org/10.31499/2307-4914.1\(21\).2020.210226](https://doi.org/10.31499/2307-4914.1(21).2020.210226) [in Ukrainian].
6. Kolesnyk, N.Ye., & Piddubna, O.M. (2017). Khudozhno-pedahohichna pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovoi shkoly zasobamy obrazotvorchoho mystetstva [Artistic and pedagogical training of future primary school teachers by means of fine arts]. Polissia. Available at: <https://surl.li/euqsva> [in Ukrainian].
7. Kolesova, O.A., Sylenko, Yu.V. & Ivanova, M.S. (2025). Rol shtuchnoho intelektu u rozvytku proiektnoho myslennia u studentiv-dyzaineriv [The role of artificial intelligence in the development of project thinking among design students]. *Ukrainian Art Studies Discourse*, 5, pp. 57–67. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.5.7> [in Ukrainian].
8. Kulinich, L.O., Husieva, L.H. & Punhina, O.A. (2024). Syntez vyrazhalnykh zasobiv ta materialiv v suchasnomu obrazotvorchomu mystetstvi na prykladi vykladannia zhyvopysu, rysunku, kompozytsii [Synthesis of expressive means and materials in contemporary fine art on the example of teaching painting, drawing, and composition]. *Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 214, pp. 215–221. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-215-221> [in Ukrainian].
9. Lytvynenko, V.S., Trachuk, V.A. & Sherstyniuk, A.M. (2025). Osoblyvosti roboty nad peizazhem na pleneri v zhyvopysi [Specifics of working on landscape painting plein air]. *Ukrainian Art Studies Discourse*, 4, pp. 85–96. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.4.9> [in Ukrainian].
10. Lisohor, A., Shtainer, T., & Sylenko, Yu. (2025). Zastosuvannya kompleksnoho dyzain-proiektuvannya v osvitnomu protsesi profesiinoy pidhotovky fakhivtsiv u sferi dyzainu [Application of integrated design project development in the educational process of professional training of design specialists]. *Current Issues of the Humanities. Series "Art Studies"*, 86(2), pp. 102–107. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-16> [in Ukrainian].
11. Miziuk, V., Kozhukhar, Zh. & Sylenko, Yu. (2026). Proiektno-orientovani tekhnologii u ZVO dlia formuvannya navychok komandnoi roboty v tsyfrovomu seredovyshchi [Project-oriented technologies in higher education institutions for developing teamwork skills in a digital environment]. *Education. Innovation. Practice*, 14(3), pp. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i3-013> [in Ukrainian].
12. Miziuk, V., Kozhukhar, Zh. & Sylenko, Yu. (2026). Rozvytok krytychnoho myslennia shchodo ShI u studentiv ZVO yak komponent tsyfrovoy hramotnosti ta akademichnoi dobrochesnosti [Development of critical thinking about AI among higher education students as a component of digital literacy and academic integrity]. *Youth & market*, 3/247, pp. 79–87. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.351779> [in Ukrainian].
13. Muzhykova, I. (2019). Formuvannya fakhovykh kompetentnosti maibutnikh uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva u protsesi metodychnoy pidhotovky [Formation of professional competencies of future fine art teachers in the process of methodological training]. *Origins of Pedagogical Mastery*, 24, pp. 146–151. Available at: https://library.udpu.edu.ua/library_files/zbirnik_nayk_praz/2016/2/25.pdf [in Ukrainian].
14. Paniok, T. & Chaus, D. (2024). Kolirna vyraznist yak osoblyvist systemnoho zhyvopysnoho myslennia maibutnikh fakhivtsiv obrazotvorchoho mystetstva pid chas profesiinoy pidhotovky v pedahohichnomu universyteti [Color expressiveness as a feature of systemic painterly thinking of future fine art specialists during professional training at a pedagogical university]. *New Collegium*, 3(115), pp. 62–68. DOI: <https://doi.org/10.34142/nc.2024.3.62> [in Ukrainian].
15. Prokhorova, N.A. (2017). Akademichnyi rysunok yak fundament tvorchoi hramotnosti dlia formuvannya tvorchoi osobystosti [Academic drawing as a foundation of creative literacy for the formation of a creative personality]. *Art Education: Content, Technologies, Management*, 12, pp. 102–115. Available at: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1872/1/N_Prohorova_AP_2_2016_IM.pdf [in Ukrainian].
16. Sylenko, Yu. V. (2025). Innovatsiini instrumenty ShI u profesiinoy pidhotovtsi maibutnikh dyzaineriv: dosvid orhanizatsii praktychnykh zaniat z kursu “Osnovy multymediinoho dyzainu”, OP “Multymediinyi dyzain” KNUTD [Innovative AI tools in the professional training of future designers: Experience in organizing practical classes in the course “Fundamentals of Multimedia Design” of the educational program “Multimedia Design” at KNUTD]. In *Hraal nauky: X International Scientific and Practical Conference “An Integrated Approach to Science Modernization: Methods, Models and Multidisciplinarity”* (No. 57, pp. 691–700). DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.10.2025.077> [in Ukrainian].
17. Skakandii, Y. (2023). Spetsyfika interpretatsii kompozytsii u naturmorti [Specifics of interpreting compositions in still life]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts*, 1, pp. 180–184. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2023.277659> [in Ukrainian].
18. Tverdokhlibova, Ya.M. (2020). Osvitnii vektor khudozhno-hrafichnoi pidhotovky vchytelia obrazotvorchoho mystetstva [Educational vector of artistic and graphic training of a fine art teacher]. *Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational Space*, 2(87), pp. 266–275. Available at: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/15875> [in Ukrainian].
19. Shynin, O.S., Holinska, T.M. & Shovkaliuk, A.V. (2024). Abstraktnyi zhyvopys yak forma eksperymentalnoho samovyrazhennia v suchasnomu mystetstvi [Abstract painting as a form of experimental self-expression in contemporary art]. *Current Trends in the Training of Future Teachers of Labor Education and Technologies, Vocational Education Teachers, and Specialists in Fine and Decorative Arts: Theory, Experience, Problems*, 7, pp. 280–283. Available at: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/41371c39-628e-467d-8283-4c92cc093a1d> [in Ukrainian].
20. Shtainer, T., Lisohor, A. & Sylenko, Yu. (2025). Profesiino-praktychna pidhotovka dyzaineriv: formuvannya kreatyvnoho myslennia ta vizualnoi hramotnosti zasobamy multymediinykh tekhnologii [Professional-practical training of designers: Formation of creative thinking and visual literacy by means of multimedia technologies]. *Youth & market*, 1/233, pp. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 15.04.2026

Прийнято до друку: 18.05.2026

Опубліковано: 29.05.2026